

Christiane Gossel's tips and papers.

“De techniek ondersteunt en versterkt het thema. Mijn streven is steeds een communicatie aan te gaan met de techniek en het materiaal. Het is een wisselwerking van theorie en praktijk, van idee en het realiseren daarvan. Het is een voortdurend proces, maar ook een confrontatie met hoe om te gaan met het materiaal en hoe om te gaan met het conventionele handhaven van technieken.”

Fotopolymeer is een relatief jonge etsstechniek, met het doel milieuvriendelijke middelen te gebruiken (geen gebruik van terpentijn), maar ook om verschillende nuances van grijs tinten en fijne lijnen te verkrijgen. Het herinnert een beetje aan een fotografische techniek, maar dan met meer uitgebreide grafische mogelijkheden. Er is een mogelijkheid om te etsen 'pure-etch' en ook om niet te etsen 'non-etch'. Voor meer informatie: www.polymetaal.nl.

Op dit moment gebruik ik de 'pure-etch', voor de geëtste lijn. Het is mij nog niet duidelijk hoe de lijn in de 'non-etch' film precies verschilt, daarvoor heb ik hem te weinig gebruikt, ik ben eerst op mijn ets ervaring afgegaan, de zichtbaar diepe lijn in de plaat was de motivatie. Dat wil niet zeggen dat ik de 'non-etch' niet zal gebruiken. Voordeel van de 'non-etch' is dat je geen zuurbad nodig hebt. Nadeel is: Je kunt minder afdrucken maken, maar dat is voor mij geen punt, omdat ik sowieso niet op oplage druk, tenzij het een opdracht betreft.

Ik fotografeer mijn grote potloodtekeningen, 100cm x 130 cm. Deze breng ik op sheet (film). Belangrijk zijn de zwarten, het vinden van de juiste etsbare oplossing!

Zo heb ik veel ruimte voor variaties / vormveranderingen / lijnoplossingen van een thema kunnen creëren, zowel op de film als ook voor het afdrucken.

Het motief wordt op een film gebracht en belicht op een koper plaat, die voorzien is met een licht gevoelige film ('non-etch', of 'pure-etch' film).

Het motief kan via een computerprint, fotokopie of een tekening (kalkpapier) op de film gebracht worden.

Na het belichten wordt er ontwikkeld en geëtsd. Ik ben diep onder indruk van deze techniek, van de mogelijkheden en de fijne lijnen en ook van het oplossen van een lijn in punten.

Aandachtspunten voor de fotopolymeer techniek

No¹

koper of zink: koper is duurder, de hechting van de 'pure-etch' is ongetwijfeld beter, maar zink gaat ook de 'non-etch' kan goed op zink gebruikt worden en koper is niet nodig.

'pure-etch' op zink: de randjes van de plaat gelieve niet bewerken, een kleine braam kan veroorzaken dat de film niet hecht, of kleine blaasjes ontstaan.

No²

computerprint/kopie/kalkpapier: dit heeft invloed op de belichtingstijd, bij een **computerprint** wordt de inkt op de film gespoten (injectie) de inkt is dunner/lichter. Bij een **kopie** is de inkt gedrukt dus dikker op de film. Wil je tekenen op **kalkpapier** met Oost-Indische inkt of met potlood dan moet weer rekening gehouden worden met de belichtingstijd maar ook in hoe verre het etsbaar is! De belichtingstijd bepaalt de etsbaarheid!

No³

vet vrije plaat: om de plaat schoon te maken kan je schoonmaakmiddelen gebruiken zonder citroen, maak de plaat vochtig met een plantenspuit. 3:1 (gedestilleerd) water -alcohol. En breng de film op de plaat. Voor meer informatie kijk op www.polymetaal.nl.

No⁴

belichtingskast: het vacuüm moet goed werken, anders komen luchtbelletjes tussen plaat en motief, de ontwikkeling wordt vervolgens incompleet.

No⁵

Persen en ontwikkelen: Dan door de pers, laat de gelamineerde plaat in een zwarte vuilniszak tenminste 24 uur liggen.

No⁶

Temperatuur en ontwikkelbad: tussen 22- en 24 graden Celsius. Je moet altijd de temperatuur van de omgeving en het omgieten in een andere bak meetellen, belangrijk is niet te warm en niet te lang.

No⁷

Ontwikkeltijd: +/- 2.45 min, steeds deppend het vocht afnemen. Voordat de plaat (de 2e keer dus) geëtsd wordt moet de film goed droog zijn. Uitharden, gelieve in een lichte ruimte of buiten, rond 30 min.

Mijn ervaring met etsen op zink heeft me geleerd de film na het etsen eraf te halen, omdat de film rond de geëtste plekken losraakt, dus hij is slechts eenmalig te gebruiken. ik vind dit niet hinderlijk, de teint bij het afslaan blijft een belangrijk onderwerp.

No⁸

Drogen: Met een haardroger wordt de film goed gedroogd, hoe langer hoe beter, kan ook in een droogkast, maar ik vind dat de haardroger beter droogt!

